

Barbara Semenov – Čechoaustralanka

Už nějakou dobu se potkáváme. Elegantní Barbara září vždy nejen svými plavými vlasy, ale především úsměvem, také vnitřním klidem, vyrovnaností a nadhledem. To vše si novinářka a také dřívější modelka vypěstovala během let života v emigraci. S přibývajícimi zkušenostmi a silicím pocitem hrdosti na kulturu rodné země si uvědomila své poslání. Stalo se jí sbližování obou zemí a budování mostů, které nás opět spojují se vzdálenými australskými krajinami. Za dlouholetou nezištnou práci v tomto směru získala od Koordinačního výboru zahraničních Čechů a Ministerstva zahraničních věcí ČR *Ocenění za péči o české kulturní dědictví v zahraničí.*

Jsi už řadu let doma na dvou různých světadílech, rozkročena mezi českou/evropskou a australskou kulturou. Jak se liší Vánoce a vítání nového roku v Austrálii, kde žiješ, od toho našeho?

Australské Vánoce jsou hodně jiné. Musíš si představit, že je 24. června. Tedy léto už v plném proudu. Slunce, modrá obloha, všechno v květu, kolem třiceti stupňů. A to je pak těžké péct vánočku a smažit kapra, který navíc není u protinožců příliš požitelnou rybou. Samozřejmě, že my krajané dodržujeme pečlivě české vánoční tradice - horko nehorko. Ale Australané neznají náš typický, klasický Štědrý večer u vánočního stolu a rozsvíceného stromku. Vánoční slavení nastává až 25. prosince na Christmas Day, kdy děti ráno rozbalují dárky (čemuž našinec odchovaný kouzlem a tajuplností vánoční noci nemůže dost dobře přijít na chuť). Mladí vyráží se šampaňským na pláž k moři, často k plavkám obléknou čapku Santa Clause. Rodiny se schází odpoledne k vánočnímu hodování, které se protáhne až do pozdního večera. Nechybí nezbytná australská grilovačka garnátů, krevet a dalších mořských plodů. Svatému Štěpánu se tu říká Boxing Day a nese se v tradici slavného jachtařského závodu Sydney – Hobart. Zatímco v Česku se rodiny scházejí na štěpánské huse či kachně, míří obyvatelé Sydney do přístavu, odkud vyrázejí obří sportovní jachty z celého světa, aby v téměř dvoudenním čase překonaly vzdálenost 630 námořních mil. Zbytek národa usedá ten den u televize, kde místo pohádek s napětím sleduje dramatickou plavbu v silných mořských proudech a vichru, který zvedá až patnáctimetrové vlny. K velkým bouřím zde dochází i v letním vánočním období. Před osmnácti lety měla bouře na svědomí potopení pěti lodí a ztrátu šesti životů. I poslední den v roce tráví pak Australané opačně než Češi – opět na moři.

Vzpomeneš si ještě na své první Vánoce v Austrálii?

První Vánoce v Austrálii byly před více než čtvrtstoletím. Na svátky jsme vždy jezdili z Melbourne na farmu, kde choval manžel ve svém volném čase jeleny. Měl jich kolem sedmdesáti. Australská příroda je jiná než česká, ale buš má také něco do sebe. A právě v adventní době se nám rodili malí koloušci, což kompenzovalo stesk po zimní české krajině.

Co tě tehdy přimělo opustit Československo, měla jsi dobrou práci v České televizi...

Ano, měla jsem nakročeno na záviděníhodnou (nebo možná nikoliv) kariéru v Televizních novinách, kde jsem se začala objevovat na obrazovce jako moderátorka zpráv ze zahraničí a komentátorka takových jevů, jako byl třeba osamocený bezdomovec či žebrák v Paříži na ozářeném Champs Elysée. Bylo vyžadováno sdělit národu, jak lidé v kapitalismu strádají, zatímco v zemích Východního bloku žijí v ráji. Tehdy mi došlo, v jak špatné pozici se nacházím. Nejen pracovně, ale i životně. Nemohla jsem přece veřejně říkat lidem takové lži. Ale nebyla jsem statečná natolik, abych se postavila do opozice a protestovala. Nezbylo než emigrovat.

Tvoje cesta vedla nejprve přes Západní Berlín na Havaj. Jaké to bylo na Havaji? To je u nás synonymum pro odpočinek v luxusu, jakýsi symbol nicnedělání pod palmami...

Havaj je skutečně ráj. Myslím, že Mark Twain napsal, že když Havaj jednou navštívíte, zadře se vám pod kůži, a už se budete muset pořad vracet. Ale první měsíce tam nebyly snadné. Havaj má velice vysokou životní úroveň, a aby ji mohl člověk udržet, musí mít hned několik zaměstnání. Udělala jsem si zdravotnickou školu a pracovala jako zdravotní sestra v Honolulu Medical Centre, po večerech jsem si přivydělávala jako instruktorka aerobiku v atletickém klubu a o víkendech dělala manekýnku pro největší havajský oděvní řetězec Hillo Hatties. Na Waikiki, pláž a slunce čas nezbýval. A abych se přiznala, věčné léto mi tam začínalo jít na nervy, zvláště pak o Vánocích. Chtěla jsem také poznat skutečnou Ameriku, havajský styl života má spíš blíž k exotické Polynésii. Přesunula jsem se proto na americký kontinent a po absolvování kurzů u aerolinek začala létat jako letuška společnosti Continental. To bylo úžasné zaměstnání, prolétala jsme celou zem, žila jsem v Portlandu, v Houstonu, pak v Denveru, uprostřed Skalistých hor a nakonec se vrátila znovu do Honolulu. Odtud jsem začala létat mezinárodní lety do Austrálie. Osud tomu chtěl, že tehdy jsem, já Američanka z Vysočan, potkala svoji životní lásku – Australana z Holešovic. Oba jsme museli na opačný konec světa, abychom se našli a mohli spojit své životy.

Co tě ve tvém novém australském domově nejvíc nadchlo?

Už jsem zmiñovala, že Australané žijí hlavně mořem - v australské hymně se zpívá „our home is girt by sea“, - přičemž slovo girt je vlastně archaické a má vyjadřovat, že náš domov je obklopen mořem. A jakým mořem! Austrálie má nejkrásnější moře na světě, pláže jsou ještě nádhernější než ty na Havaji. Chodíte kilometry a nenarazíte na člověka, pláž je celá jen vaše.

Brzy po 1989 jsi začala do Austrálie "dovážet" českou kulturu v podobě českých hudebníků, skupin a dalších umělců. Co (koho) například? Určitě s tím jsou spojené i zážitky, které zůstávají...

V roce 1995 jsem založila v Austrálii producentskou společnost Regent Productions s cílem dovážet české a evropské umění do Austrálie. Za atraktivní český export jsem považovala některé české muzikály, zejména muzikál Dracula, který je podle mne srovnatelný s muzikály Andrew Lloyd Webra. Spřátelila jsem se s jeho tvůrci Karlem Svobodou, Zdeňkem Borovcem, Richardem Hesem a spolu s producenty Egonem Kulhánkem a Jiřím Paulů jsme plánovali uvedení Draculy nejprve v Austrálii a poté na Broadwayi a na Westendu. Začala jsem spolupracovat s největšími australskými producenty Johnem Frostem a Kenem Mackenzie-Forbesem. Spolu s australskými producentskými partnery jsme inscenovali broadwayský muzikál Annie, se kterým jsme slavili úspěch v Melbourne, Sydney, Perthu a Brisbane. Tehdy jsem si uvědomila, jak velmi odlišný je vkus diváka českého a australského. Australský divák je nenáročný, vděčný, zatímco český je více kultivovaný a vybíravý. Pro českou a slovenskou komunitu jsme s promotérem Petrem Vítkem ze Sydney zorganizovali řadu koncertů českých a slovenských umělců. Měli jsme v Austrálii několikrát Karla Gotta, Helenu Vondráčkovou, dále pak Lenku Filipovou s dcerou Lenny, Petra Nagye, a v neposlední řadě báječný Olympic, který jsem si zamilovala i lidsky, protože jsou to moc fajn kluci. A oni se na oplátku zamilovali do Austrálie a stále se sem vrací – i soukromě, vzdor té strašné dálce.

Snad vůbec nejkrásnější hobojevý koncert 20. století napsal slavný český exulant Bohuslav Martinů pro jiného českého emigranta, světového hobojistu Jiřího Tancibudka, který žil v Austrálii. Je jejich hudební odkaz známý Australanům i dnes?

Rozhlasová stanice ABC FM pokrývající svým signálem celou Austrálii vysílá mnoho české hudby včetně Bohuslava Martinů, velmi oblíbení jsou zde pochopitelně Dvořák a Smetana. Redaktoři ABC FM stále rádi vzpomínají na ojedinělé umění Jiřího Tancibudka, tak jako jeho žáci z univerzity v Adelaide. Při prvním výročí Tancibudkova úmrtí australský rozhlas vysílal nejen koncert, ale i pořad o jeho životě. Těch českých velikánů by se našlo v Austrálii mnohem víc, dalším fenoménem byl například zakladatel australského baletu Edouard Borovanský. Řekla bych, že je-li něco opravdu srovnatelného s kvalitou českého umění, je to právě Australian Ballet

Jsi dnes pro mnoho Čechů v Austrálii jakýmsi mostem mezi nimi a domovem. Do Prahy a do České republiky přijíždíš vždy na delší dobu, sbíráš tu kulturní zážitky, sleduješ společenskou i politickou atmosféru a vše zpracováváš v časopise Čechoaustralan, který vydáváš. Je v něm ale i mnoho kvalitních příspěvků od dalších autorů, Čechů žijících v Austrálii, zase z té druhé strany...

Časopis vydávám v Austrálii již desátým rokem, jako jediný celoaustralský krajanský list má své stále čtenáře po celém světě, jeho tištěná verze je rozesílána nejen Čechům v Austrálii, ale také do

Spojených států, Kanady, Německa a do České republiky. Je zajímavé, že oslovuje i Čechy doma, a to nejen tím, že jim dává určitou představu o životě české diaspory u protinožců, ale také jistým čechoaustralským viděním jejich země „zvenčí“. Říká se, že aby byl dnes člověk vlastencem, musí vyjet hodně daleko a žít tam po určitou dobu. Jen pak začne vidět svoji vlast v trochu jiném světle, z jiného zorného úhlu. Já tomu říkám „zvenčí“. A tento nově nabytý pohled se pak může značně lišit od názorů člověka žijícího uvnitř české kotliny. Většinou se pak stane náhledem světovým, daleko širším, více tolerantnějším a pozitivnějším. Člověk se také oprostí od notorické české neřesti neustálé nespokojenosti. Člověk, který sleduje naši republiku zvenčí, pochopí, že to s námi není vůbec špatné. Naopak, začne být hrdý na svou zem, její tradice, úspěchy, její prezentaci.

Máš za muže Čecha, který ale emigroval hned po 21. srpnu 1968 a byl tedy už v emigraci v Austrálii zabydlen. Když se po několika letech po tvém odchodu u nás změnila situace, uvažovali jste o návratu?

Pavel emigroval jako začínající vysokoškolák, v Austrálii vystudoval a prožil velmi úspěšnou pracovní kariéru. Z toho důvodu se dnes pochopitelně cítí být z devadesáti procent zase naopak ode mne Australanem. Do Česka se vrací rád, ale Austrálii považuje za svůj domov. A tak je pro nás ideální moci mít domovy dva - každý je zcela jiný, ale oba jsou stejně krásné. Cestovala jsem po celém světě, ale jinde než v Praze a v Melbourne bych žít nechtěla. Jediná nevýhoda této „obojživelnosti“ je strašná dálka – údajně 15 519 kilometrů, v případě toho nejlepšího možného leteckého spojení se jedná minimálně o 24 hodin letu.

V socialistickém Československu jsi vystudovala žurnalistiku. Když si vzpomeneme, jak tehdy psaly noviny, bylo toto studium podle tebe dobrá průprava do dalšího života?

Svůj červený diplom z FŽUK jsem si v emigraci mohla strčit za klobouk. Ale je pravda, že na fakultě žurnalistiky nás kromě nesmyslného balastu vědeckého komunismu, politické ekonomie a propagandy naučili také novinářskému řemeslu. A to, jak se zdá při pohledu na současná periodika a média, už dnes často žalostně chybí.

Máš dceru narozenou a vystudovanou v Austrálii, která dnes žije a pracuje v Praze. Mnoho mladých Čechů dnes naopak touží po tom žít a pracovat v Austrálii.

Ona se tráva zdá být za plotem vždy zelenější... Na druhé straně ten plot není naštěstí již ostnatý. Austrálie je nádherná země. Její lidé jsou díky své přátelskosti a upřímnosti oblíbeni po celém světě. Australská demokracie a řád nemá ve světě obdoby a většina zemí včetně České republiky by si z ní měla brát příklad. Je správné, že mladí lidé vyjíždějí za novým poznáním a zkušenostmi ven. Podstatné je, aby se pak vraceli a měli možnost a příležitost uplatnit vše, čím je svět obohatil, u nás doma. Protože, věřte nebo nevěřte, všude dobře, doma nejlíp.

Martina Fialková